

MAISEMAPELTO-
SUUNNITELMA 2025
SAAVUTETAVA VERSIO

MAISEMAPELTOJEN VILJELYSUUNNITELMA

Tampereen Infra Oy

MKN Etelä-Suomi

SISÄLLYS

JOHDANTO	3
1. MAISEMAPELTOKOhteet	4
2. KOhteiden sijaintikartta	8
LIITE: KOHDEKARTAT	10

Kuvat: Katriina Koski / MKN Maisemapalvelut

JOHDANTO

Tampereen kaupunki aloitti maisemapeltojen suunnitelmallisen viljelyn vuonna 2012, jolloin mukana oli neljä kohdetta. Nykyisin viljelyssä on yhdeksän maisemapeltolohkoa eri puolilla kaupunkia. Maisemapellot elävöittävät maisemakuvaa, tarjoavat elämyksiä asukkaille ja edistävät luonnon monimuotoisuutta. Kasvivalinnoissa suositaan pölyttäjiä tärkeitä mesi- ja siitepölykasveja. Nurmiseoksissa käytetään monilajisia eri apiloita sisältäviä seoksia jotka parantavat maan kasvukuntoa ja sitovat hiiltä. Useat apilalajit yhdessä varmistavat myös tehokkaan typensidonnan joka vähentää lannoituksen tarvetta seuraavalta kasvilta. Näitä avoimia viheralueita hoidetaan maatalouden menetelmin, selvästi rakennettuja viheralueita edullisemmin.

Maisemapeltojen viljelyssä hyödynnetään luonnonmukaisen viljelyn periaatteita ja viljelykiertoa. Rikkakasveja torjutaan monipuolisella viljelykierrolla, mekaanisella maanmuokkauksella sekä puhdistusniitoilla. Kemiallisia torjunta-aineita ei käytetä. Kokemukset luonnonmukaisesta viljelykierrosta edellisvuosilta ovat olleet pääosin hyviä. Torjunta-aineeton viljely lisää kuitenkin rikkakasvien määrää pelloilla, ja siihen pyritään puuttumaan nyt kasvivalinnoilla, maanmuokkauksin sekä toistuvilla, oikein ajoitetuilla niitoilla. Käytännössä tämä tarkoittaa myös sitä, että apilanurmien määrä lisääntyy suhteessa kukkiviin yksivuotisiin kasveihin.

Maisemapelloille laaditaan vuosittain viljelykiertosuunnitelman mukainen lohko-kohtainen viljelysuunnitelma, jossa hyödynnetään edellisvuosien kasvustojen laatu- arviointien tietoja.

Tämän suunnitelman ovat laatineet maisema-asiantuntija Katriina Koski ja luomutuotannon asiantuntija Laura Jäntti ProAgria Etelä-Suomi ry:stä / MKN Maisemapalveluista. Työn tilaajana on Tampereen Infra Oy, ja yhteyshenkilönä Petri Kujala.

Tampereella 7.5.2025

Katriina Koski
maisema-asiantuntija
ProAgria Etelä-Suomi ry.
Maa- ja kotitalousnaiset
MKN Maisemapalvelut

Laura Jäntti
luomutuotannon asiantuntija
ProAgria Etelä-Suomi ry

MAISEMAKASVIT

Pohtolanpuiston, Ryydynpuiston, Seimenniityn, Varsapuiston ja Vuohenpellon lohkoilla viljellään tänä vuonna kukkivia yksivuotisia maisemakasveja; aurin-gonkukkaa, hunajakukkaa ja veriapilaa. Pohtolanpuistossa seoksessa mukana on myös tattari. Kohmanpuiston ja Vihiojanpuisto-Oras 1 lohkoilla maisemakasvina käytetään näyttävää HelleKesä-seosta. HelleKesä maisemaseos on useita kukkajalajeja sisältävä ja mahdollisimman pitkään kukkiva seos. Hellekesä tuo kauneuden lisäksi pölyttäjille ja pörräisille paljon iloa.

Kaikille maisema- ja pölyttäjälohkoille kylvetään aluskasviksi apila-nurmiseos. Nurmiseoksena käytetään monilajista ja kestävästä apila-nurmiheinäseosta. Aluskasveilla saadaan lisää peittävyttä, mikä tukahduttaa rikkakasvien kasvua. Aluskasvit rikastuttavat myös monimuotoisuutta ja lisäävät esimerkiksi madoille arvokasta kasvipeitteisyyttä. Ne voidaan tarvittaessa hyödyntää myös seuraavan vuoden nurmikasvustona.

NURMET

Lystinhuoneenpuiston, Turtosenrinteen, Sahanvainionpuiston ja Varsapuisto pohjoinen ja etelä (a+b) lohkot ovat viljelykierron viherlannoitusvuorossa apilapitoisella nurmella.

Rikkakasvien kasvun estämiseksi on ensiarvoisen tärkeää, että nurmet ovat täystiheitä. Siemen tulee kylvää siten, että se saadaan kostean maan pintaan. Seoksen

lajit ovat samat kaikilla nurmilohkoilla: puna-, valko- ja alsikeapila, timotei, niitty-nurmikka, nurminata, englanninraiheinä, ruokonata, rainata ja punanata.

Varsanpuiston lohko B on toistaiseksi nurmella, koska lohko kärsii helposti kuivuudesta ja rikkakasveja on ollut lohkolta runsaasti. Nurmen peittävyttä ja lajiston kehittymistä seurataan, ja alueelle voidaan tehdä täydennyskylvöjä laikkuihin luonnonkasvien siemenillä, mikäli halutaan monipuolistaa alueen lajistoa.

MUINAISJÄÄNNÖSTEN HUOMIONTI

Sahanvainionpuiston maisemapellolla sijaitsee muinaismuistolailla rauhoitettu kiinteä muinaisjäännös. Alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Alue on erittäin vanhaa viljelyaluetta, ja käytännössä koko pelto sijoittuu muinaisjäännösalueelle. Kyseessä on historiallinen kyläpaikka, Niemen kylä (tunnus 1000012258).

Maisemapellon viljely edellyttää toistuvaa maanmuokkausta. Muokkaustoimenpiteet eivät ulotu kyntökerrosta (20 cm) syvemmälle eikä maa-aineksia ei vaihdeta. Täten kiinteään muinaisjäännökseen kuuluvat peltokerroksen alaiset rakenteet ja maakerrokset eivät ole uhattuna.

	2023	2024	2025	LUONNOS 2026
Pohtolanpuisto 3	2023 apilanurmi	2024 maisemaseos + aluskasviseos	2025 maisemaseos + aluskasviseos	2026 maisemaseos + nurmen siemen
Vihiojanpuisto - Oras 1	2023 apilanurmi	2024 apilanurmi + kaura ja peruna	2025 maisemaseos + aluskasviseos	2026 maisemaseos + aluskasviseos
Kohmanpuisto 3	2023 apilanurmi	2024 maisemaseos + aluskasviseos	2025 maisemaseos + aluskasviseos	2026 maisemaseos + nurmen siemen
Ryydynpuisto	2023 apilanurmi	2024 apilanurmi	2025 maisemaseos + aluskasviseos	2026 maisemaseos + aluskasviseos
Varsanpuisto, lohko A	2023 POHJOINEN: maisemaseos + aluskasviseos	2024 POHJOINEN: apilanurmi	2025 POHJOINEN: apilanurmi	2026 POHJOINEN: apilanurmi
	2023 ETELÄ: apilanurmi	2024 ETELÄ: apilanur- mi + monimu- otoisuuskaistat	2025 maisemaseos + aluskasviseos	2026 maisemaseos + aluskasviseos
Varsanpuisto, lohko B	2023 apilanurmi	2024 apilanurmi	2025 apilanurmi	2026 apilanurmi
Sahanvainion- puisto	2023 maisemaseos + aluskasviseos	2024 maisemaseos + nurmen siemen	2025 apilanurmi	2026 apilanurmi
Lystihuoneen- puisto	2023 maisemaseos + aluskasviseos	2024 apilanurmi	2025 apilanurmi	2026 maisemaseos + aluskasviseos
Turtosenrinne	2023 apilanurmi	2024 apilanurmi	2025 apilanurmi	2026 maisemaseos + aluskasviseos
Vuohenpelto	2023 maisemaseos + aluskasviseos	2024 maisemaseos + aluskasviseos	2025 Maisemaseos + nurmen siemen	2026 apilanurmi
Seimenniitty			2025 maisemaseos + aluskasviseos	2026 maisemaseos + aluskasviseos

Taulukko 1. Maisemapeltojen viljelykierto lohkoittain vuosina 2023-2026. Viljelykierrossa vuorottelevat kukkivat maisemakasvit, viljat sekä apilanurmet. Violetti väri = yksivuotinen maisemakasvi, vihreä väri = monivuotinen nurmi.

KYLVÖAIKA

Kylvö tulee ajoittaa siten, että itämiskosteus varmistetaan. Kuivaan ei kannata kylvää. Eduksi on, jos kylvömuokkauksen yhteydessä saadaan torjuttua aikaisin itäneitä rikkakasvien taimia. Näin toimien annetaan viljelykasville etumatkaa torjunta-aineettomassa viljelyssä. Ensijaisien tärkeää on kuitenkin kosteuden säästäminen: kylvö tehdään välittömästi kylvömuokkauksen jälkeen ja pelto jyrätään viipymättä kylvön jälkeen.

Maisemaseos sisältää sekä iso- että piensiemeniä lajeja. Seoksen kylvö onnistuu kuitenkin yhdellä kertaa. Jyräys varmistaa isompientkin lajien siementen maakontaktia, mutta sijoittavalla koneella kylvettäessä tulee varoa liian syvää kylvöä, jotta pienetkin siemenet jaksavat itää.

NURMIEN HOITONIITOT

Kasvustot niitetään tai murskataan alla olevan aikataulusuunnitelman mukaan. Rikkakasvivaltaiset kasvustot on niitettävä ajoissa. Tarvittaessa voidaan tehdä lisäksi valikoivaa pesäkeniittoa siten, että niitetään vain rikkakasvit ja apilat saavat kukkia.

Erityisesti kiinnitetään huomiota valvatti- ja ohdakepesäkkeiden esiintymiseen ja torjuntaan. Näistä työkohteista sovi-taan erikseen. Tarvittaessa ohdakkeet ja valvatit siimataan hyvissä ajoin ennen niiden kukintaa, kun kasvissa on enintään kahdeksan lehteä.

Nurmet niitetään tai murskataan toistamiseen elokuussa.

VIERASLAJIEN TORJUNTA

Kolmessa maisemapeltokohteessa on tällä hetkellä tiedossa oleva vieraslajiesiintymä. Sahanvainionpuistossa haasteena on jättipalsamin torjunta. Jättipalsami on levinnyt peltolohkon lounaisosaan pellon eteläpuoliselta alueelta. Vieraslaji tulee torjua sekä reunavyöhykkeeltä että pel-loilta. Pellolta kasvi kitketään ja kerätään pois, reunavyöhykkeellä voidaan joko kitkeä tai niittää. Torjunta tulee tehdä kesän aikana 2-3 kertaa hyvissä ajoin ennen palsamin siementen valmistumista. Kasvijäte kerätään pois alueelta.

	vuosi 2025	1. niittomurskaus	2. niittomurskaus
Lystihuoneenpuisto	apilanurmi	15.6. mennessä	30.8. mennessä
Turtosenrinne	apilanurmi	15.6. mennessä	30.8. mennessä
Sahanvainionpuisto	apilanurmi	15.6. mennessä	30.8. mennessä
Varsanpuisto A pohjoinen	apilanurmi	15.6. mennessä	30.8. mennessä
Varsanpuisto B	apilanurmi	15.7. mennessä	30.8. mennessä
Lisäksi kesän kasvustokäyntien yhteydessä arvioidaan rikkakasvipesäkkeiden niittotarve.			

Taulukko 2. Apilanurmien niittojen ajoitus kesällä 2025.

Seimenniityllä ja Lystihuoneenpuistossa on esiintynyt komealupiinia. Seimenniityn pellolta se on jo kadonnut, mutta pellon pientareilla lupiinia kasvaa edelleen melko runsaasti. Helpoin tapa torjua lupiinia pientareilta on säännöllinen niitto siimaleikkurilla kaksi kertaa kesässä, kesäkuussa ja elokuussa hyvissä ajoin ennen lupiinin siementen valmistumista. Kun niitto tehdään riittävän aikaisessa kukinnan vaiheessa, kasvijäte voidaan jättää maatumaan alueelle.

LANNOITUS JA KALKITUS

Viljelysuunnitelmassa lannoitus on laskettu kunkin peltolohkon viljavuusanalyysin ja kasvien ravinnetarpeen perusteella.

Lannoitus tehdään NPK-lannoitteella, joka sisältää noin 40 kg/ha starttityppeä sekä fosforia ja kaliumia.

Koska monet maisemakasvit hyötyvät kalkituksesta, kalkitus suunnitelma levitysjajankohtineen tehdään viljelykiertosuunnitelman yhteydessä.

HOITOMENETELMÄT

Maisemapeltojen hoitomenetelmät on esitetty maisemapeltojen viljelykiertosuunnitelmassa 2023-2027 (ProAgria Etelä-Suomi/MKN Maisemapalvelut 2022).

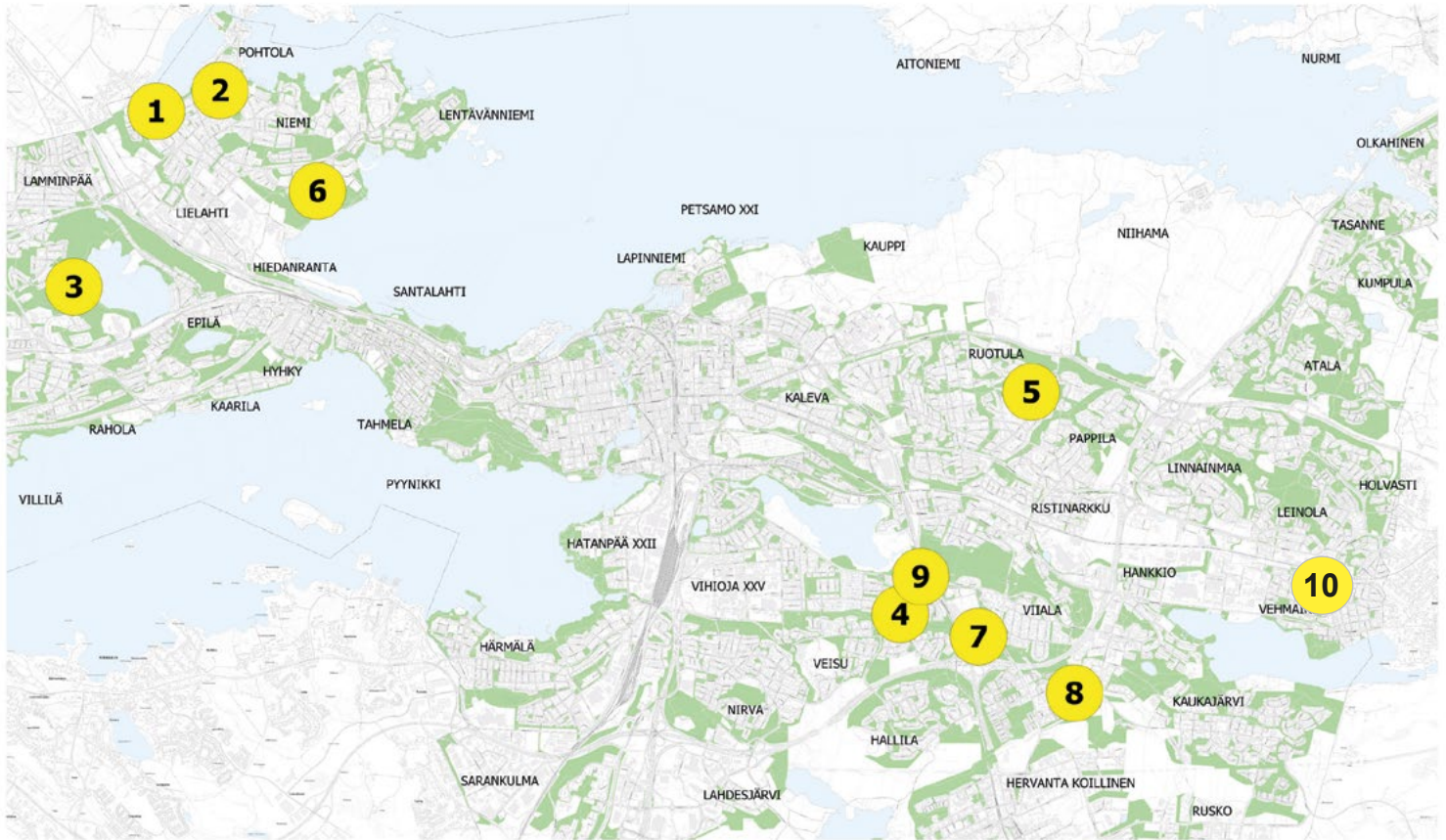
Viljelykiertosuunnitelmassa esitettyjen menetelmien lisäksi kokeillaan kevätkynnä rikkakasvien torjumiseksi. Kylvetty kasvi saa etumatkaa, kun rikkakasvit joutuvat ponnistamaan syvemmältä maan pinnalle ja siten viljelykasvin kilpailukyky keväällä paranee. Ainoastaan Turtosenrinne on kynnetty syksyllä 2021 alueella esiintyvän espanjansiruetanan vuoksi.

HOIDON LAADUN SEURANTA

Peltojen rikkakasvitilannetta seurataan säännöllisin käynnein, jotta voidaan arvioida esimerkiksi puhdistusniittojen tai täydennyskylvöjen tarvetta. Nurmi-lohkoilla käydään yksi kerta (kesäkuu), ja maisemakasviloikoilla kaksi kertaa (kesäkuu ja elokuu) kasvukauden aikana. Maastokäynneillä on mukana suunnittelija, tilaaja ja urakoitsija. Seurantatiedot kirjataan ylös tulevien vuosien suunnitelun pohjaksi.

2 KOHTEIDEN SIJAINTIKARTTA

Kartta: Tampereen kaupunki

MAISEMAPELTOJEN SIJAINTIKARTTA 2025

1 RYYDYNPUISTO, maisemaseos Ryydynkatu	6 SAHANVAINIONPUISTO, apilanurmi Federleykatu
2 POHTOLANPUISTO, maisemaseos Kukkolankatu - Pohtolankatu	7 TURTOSENRIINNE, apilanurmi Turtolankatu
3 KOHMANPUISTO 3, maisemaseos Kohmankaari - Kohmankatu - Pyydyspohjankatu	8 LYSTIHUONEENPUISTO, apilanurmi Yrjöläntie
4 VIHIOJANPUISTO-ORAS 1, maisemaseos Hallilantie - Penttiläncatu	9 VUOHENPELTO, maisemaseos Nekalantie - Hervannan valtavyly
5 VARSANPUISTO lohko A POHJOINEN apilanurmi + lohko A ETELÄ, maisemaseos VARSANPUISTO lohko B, apilanurmi Kuusimäenkatu - Kolarinkatu - Irjalankatu	10 SEIMENNIITTY, maisemaseos Kaukajärventie - Vaunukatu

Veriapila

Tattari

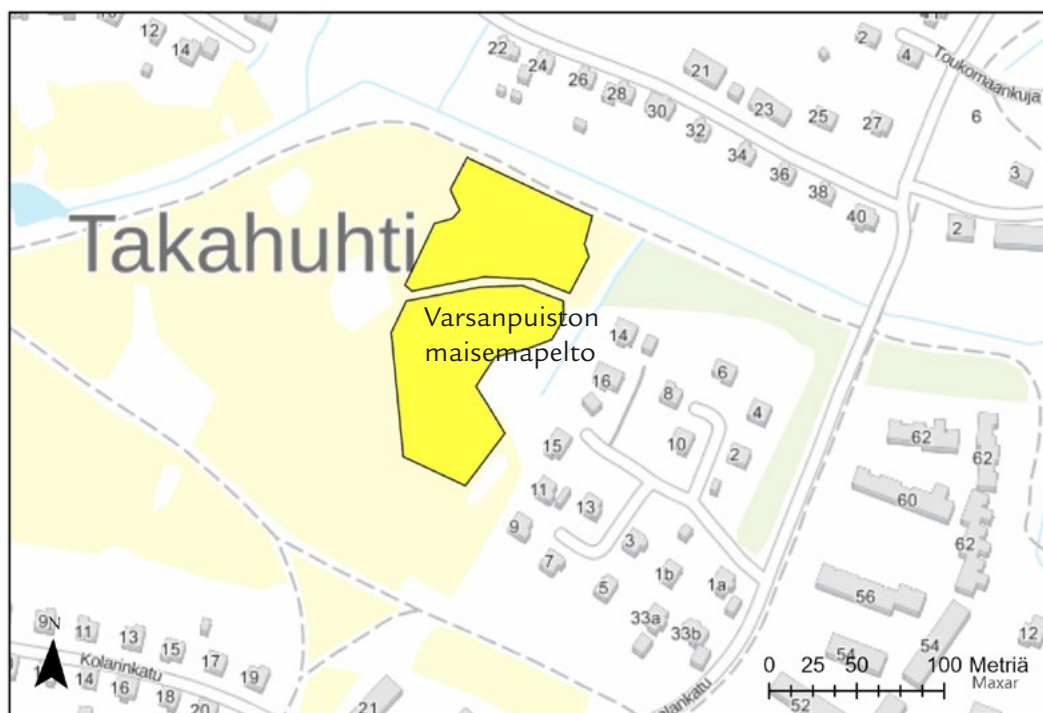
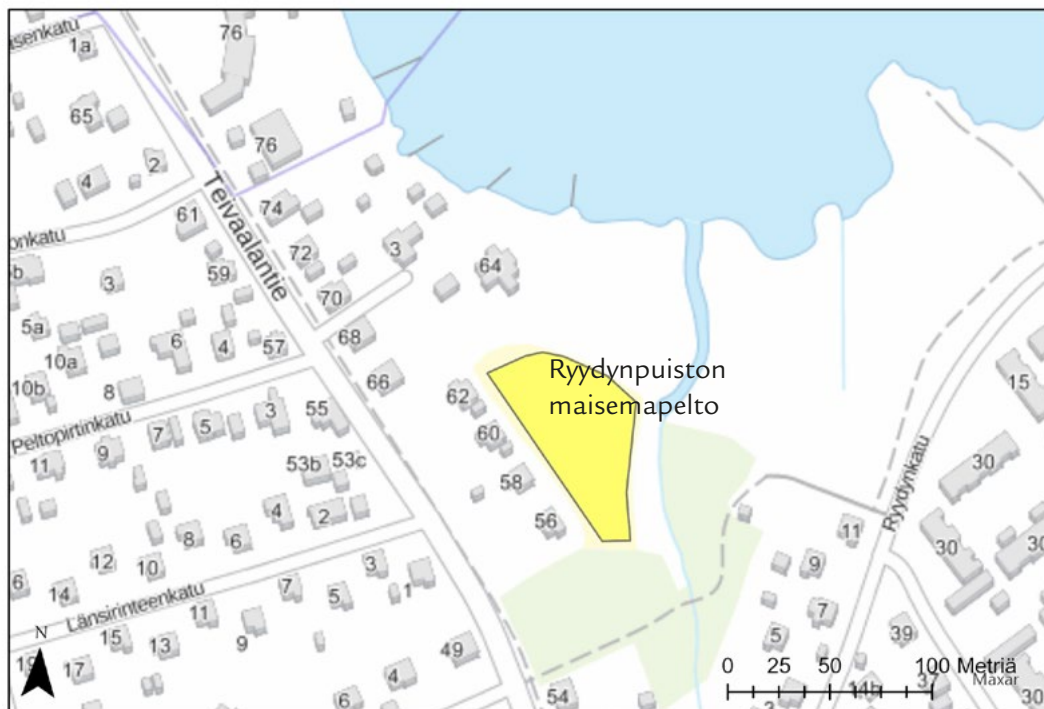
Hunajakukka

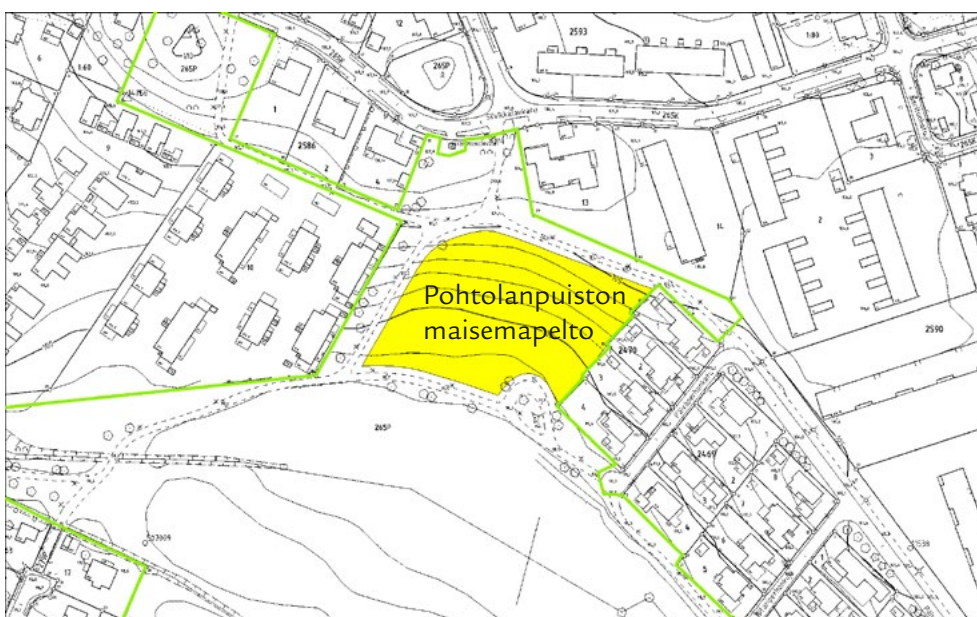
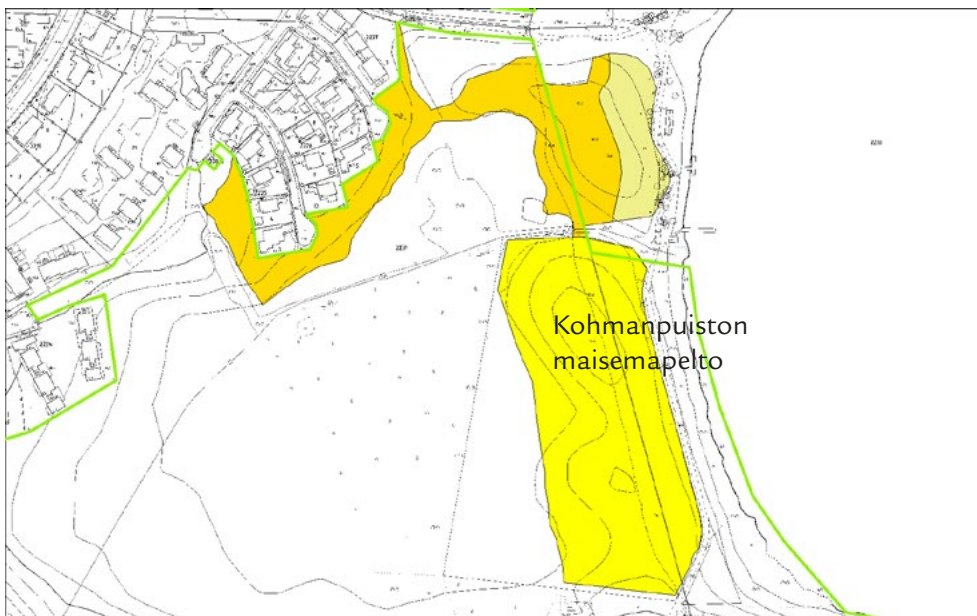
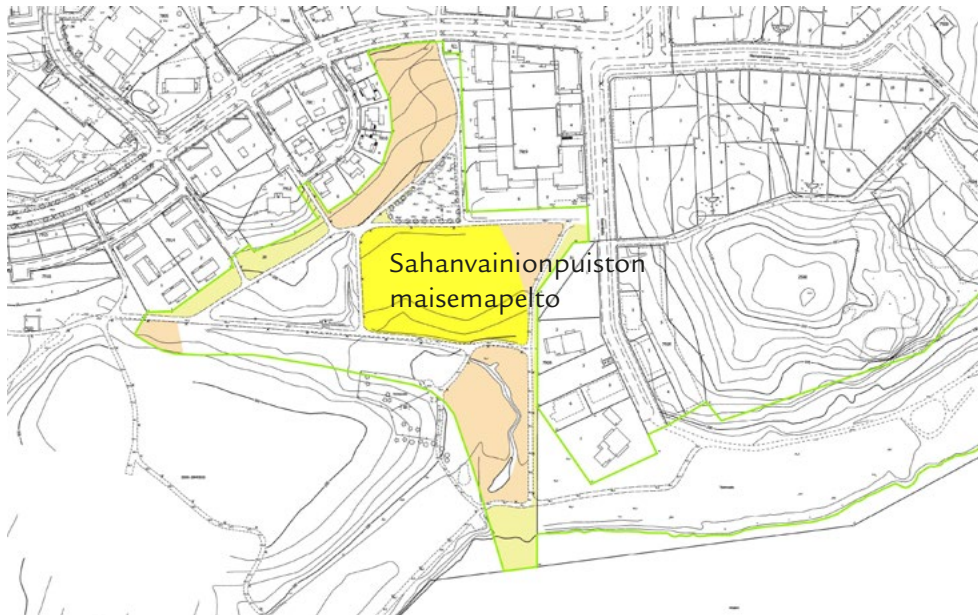

Auringonkukka

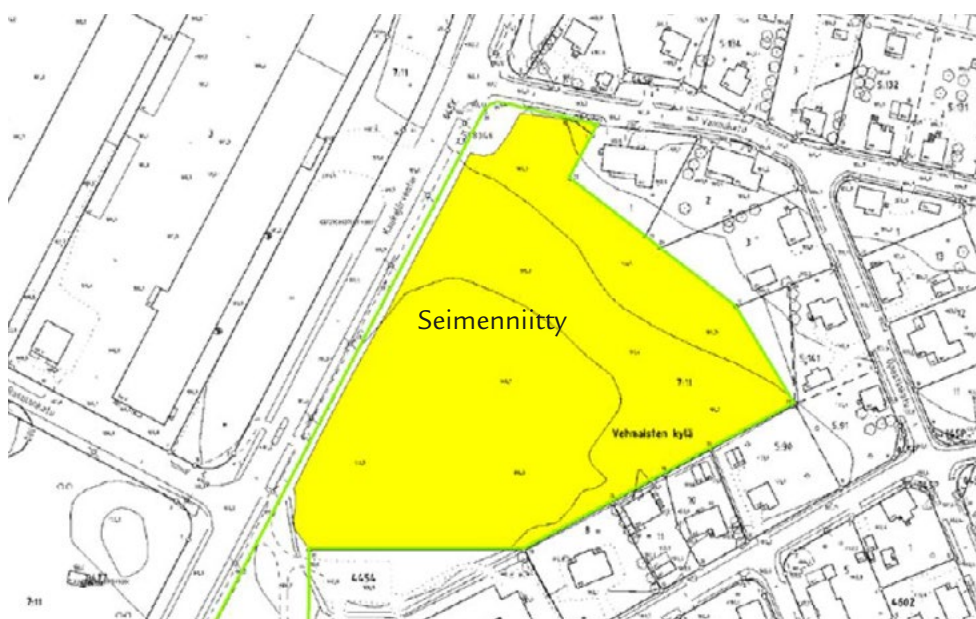
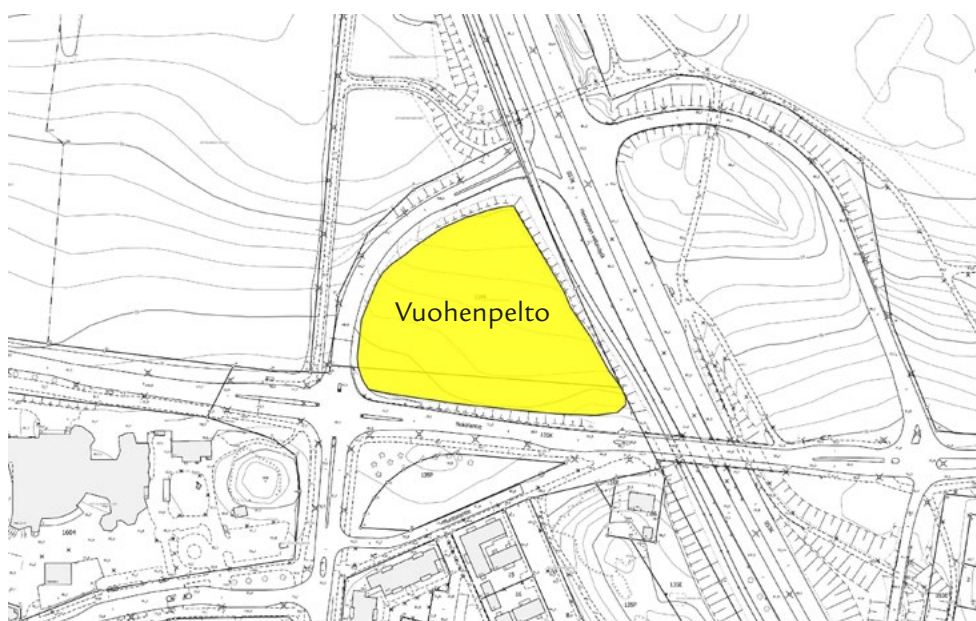
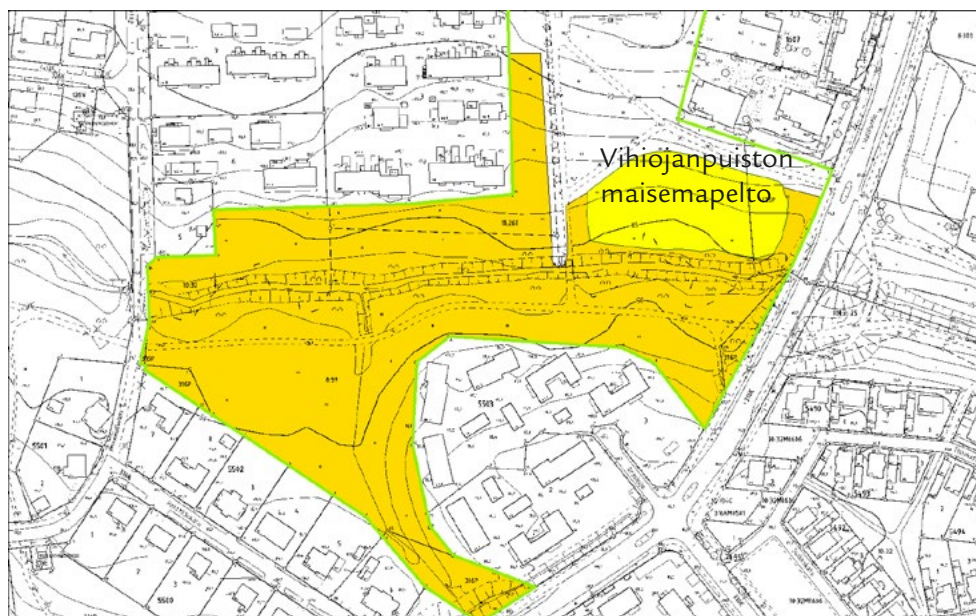

Maisemapeltojen viljelysuunnitelma 2025

Tampereen Infra Oy

MKN Etelä-Suomi